

Kalkovne

Fra Varde til Ho Bugt

Af: Mariann Ploug

I havet ud for Sønderho fandtes de såkaldte skælbanker, som bestod af ophobede skaller fra døde muslinger og snegle. Herfra blev de opgravede ladninger ført til byerne omkring Ho Bugt, hvor skallerne blev brændt til "skælkalk".

Ved Pramstedet i Varde fandtes en permanent kalkovn, der først blev revet ned omkring 1935. Under Englandskrigene i begyndelsen af 1800-tallet skulle der have været en større kalkovn i Janderup, og efter erhvervstællingen i 1838 var der et kalkbrænderi i Alslev. Andre steder foregik brændingen af de tomme skaller i små miler, der var bygget op af hedetørv lagt lagvis med muslingeskallerne. Ved brændingen blev limstoffet fortæret og kulsyren uddrevet af skallerne, og tilbage blev en blanding af tørveaske og brændt kalk, der kunne bruges som mergel.

Folk, der boede længere inde i landet, hentede skallerne fra skælbådene ved ladepladserne og brændte selv. Blev muslingekalken brændt i dertil indrettede ovne, kunne den bruges til mørtel eller som en udmærket murkalk, og denne var før i tiden den eneste, man brugte på Vestkysten. Kalkbrændingen var så omfattende, at kalken kunne udføres til andre egne, men interessen for den aftog, da jernbanen kom, og transportomkostningerne på mergel gik ned.